

TANTERMI ELŐADÁSOK TEMATIKÁJA 2020. Tavaszi félév

1. HÉT február 4. ÁLTALÁNOS RÉSZ

Béni Szabolcs (Alberti-Dér Á.)

A Gyógynövény- és drogismeret tárgy helye a curriculumban.
A gyógynövények jelenlegi és várható szerepe a terápiában.
Gyógynövénytől a növényi drogok, gyógynövény készítmények / fito-gyógyszerek előállításáig.
A növényi drogok terápiás felhasználása.
A fitoterápia fogalma; hazai helyzet és európai harmonizáció (ESCOP).
Gyógyszerkönyvek (Ph.Hg., Ph.Eur.), FoNo, gyógynövény szabványok előírásai.
A növényi drogok nevezéktana, a csoportosítás szempontjai.

2. HÉT február 11. A FARMAKOGNÓZIA TÖRTÉNETE. A GYÓGYNÖVÉNYEK TERMESZTÉSE ÉS FELDOLGOZÁSA

Böszörményi Andrea (Fejős I.)

Történeti áttekintés
A gyógynövények gyűjtése, védett növények.
Gyógynövények termesztése, nemesítése, feldolgozása, kereskedelme és minősítése.

3. HÉT február 18. NÖVÉNYI ANYAGOK BIOGENETIKAI RENDSZERE. SZACHARIDOK, SZÉNHIDRÁTOK

Csernák Orsolya (Alberti-Dér Á.)

Az univerzális és speciális (primer és szekunder) anyagcsere fogalma és összefüggése.

Monoszacharidok: A méz, és egyéb méhészeti termékek.

Oligoszacharidok.

Homopoliszacharidok és drogjaik: keményítők, cellulóz, xilánok, mannánok, galaktánok.
Fruktozánok: *Taraxaci radix, Cichorii intibi radix, Graminis rhizoma, Arctii radix.*

Heteropoliszacharidok és drogjaik:

Pektinek, mézgák: *Acaciae gummi, Tragacantha, Cyamopsidis seminis pulvis.*

Nyálka poliszacharidok és drogjaik: *Althaeae radix et folium, Malvae folium, Malvae sylvestris flos, Lini semen, Trigonellae foenugraeci semen, Farfarae folium, Psyllii semen, Plantaginis ovatae semen, Lichen islandicus,*

Növényi rostok: *Salviae hispanicae semen.*

Gomba poliszacharidok. Alga-poliszacharidok, alginátok: Agar, Fucus, karragén.

4. HÉT február 25. NÖVÉNYI SAVAK, POLIKETIDEK

Böszörményi Andrea (Kursinszki L.)

Savanyagcsere, savdrogok. A C-vitamin jelentősége.

Szerves savak: *Pulpa tamarindorum*, *Rosae pseudofructus*. *Hibisci flos*, *Hippophae fructus*, *Malpighi fructus*

Szeretlen savak: *Urticae herba*, *Equiseti herba*, *Pulmonariae herba*

Zsírosolajok, zsírsavak és drogjaik: Zsírsavak, trigliceridek, viaszok bioszintézise, előállítása, analitikája, hatásai.

Telített zsírsavakban gazdag olajok: *Butyrum cacao*, *Cocois oleum*, *Gossypii oleum*.

Olajsavban gazdag olajok: *Olivae oleum*, *Amygdalae oleum*, *Arachidis oleum*, *Rapae oleum*, *Sesami oleum*.

Linolsavban gazdag olajok: *Helianthi annui oleum*, *Carthami oleum*, *Tritici embrionis oleum*, *Soiae oleum*, *Cucurbitae oleum*, *Maydis oleum*.

α -linolénsavban gazdag olajok: *Lini oleum*.

γ -linolénsavban gazdag olajok: *Boraginis oleum*, *Oenotherae oleum*.

Különleges zsírsavakat tartalmazó olajok: *Ricini oleum*, *Hydnocarpus oleum*.

5. HÉT március 3. FENOLOIDOK

Alberti-Dér Ágnes (Csernák O.)

Fenoloidok bioszintézise és csoportosítása.

Degradált fahéjsav-származékok: Egyszerű fenolglükozidok és drogjaik: *Uvae ursi folium*, *Vaccinium vitis idaeae folium*, Szalicilglükozidok és drogjaik: *Populi gemma*, *Salicis cortex*, *Filipendulae herba*. *Vanillae fructus*. Benzoe- és fahéjsavésztereket tartalmazó drogok: *Benzoe*, *Balsamum peruvianum*.

Kávésav-származékok és drogjaik: *Cynarae folium*, *Ortosiphonis folium*, *Ballotae nigrae herba*, *Melissae folium*, *Rosmarini folium*, *Rhodiola roseae rhizoma et radix*, *Taraxaci officinalis herba cum radice*, *Echinacea drogok*.

6. HÉT március 10. KUMARINOK

Béni Szabolcs (Böszörményi A.)

Kumarinok képződése az élővilágban. Kémiai szerkezet és csoportosítás. Gyógyászati jelentőségük. Fototoxicitás és egyéb toxicitási kérdések. Aflatoxinok

Kumarinokat tartalmazó drogok: *Heracleum-fajok*, *Meliloti herba*, *Galieae odoratae herba*, *Hippocastani semen*, *Herniariae herba*, *Rutae herba*, *Ammi fructus*, *Levistici rhizoma, radix et folium*, *Ammi visnagae fructus*, *Angelicae radix*, *Angelicae dahuricae radix*, *Pelargonii radix*, *Fraxini folium*, *Fraxini rhynchophyllae cortex*.

7. HÉT március 17. TAVASZI SZÜNET

**8. HÉT március 24. LIGNÁNOK, STIRILPIRONOK, DIARILHEPTANOIDOK,
ARILALKANONOK, STILBENOIDOK** *Alberti-Dér Ágnes (Csernák O.)*

Lignánok, flavonolignánok: *Eleutherococci radix, Podophylli peltati rhizoma, Schisandrae fructus, Bardanae radix, Cubebae fructus, Resina guajacum. Silybi mariani fructus*

Stirilpironok: *Piper methystici rhizoma,*

Diarilheptanoidok: *Curcumae xanthorrhizae rhizoma, Galangae radix*

Arilalkanonok: *Zingiberis rhizoma*

Stilbenoidok: *Vitis viniferae semen, Vitis viniferae rubrae folium*

9. HÉT március 31. REKTORI SZÜNET

10. HÉT április 7.

Kursinszki László (Ványolós A.)

Flavonoidok képződése és biológiai tulajdonságai.

Flavonoid tartalmú drogok: *Ginkgonis folium, Aurantii pericarpium, Citri pericarpium, Fagopyri herba, Sophorae japonicae flos (inmaturus), Tiliae flos, Verbasci flos, Viola herba cum floris, Sambuci flos, Betulae folium, Solidaginis herba, Solidaginis virgaureae herba, Leonuri cardiaca herba, Passiflorae herba, Polygoni avicularis herba, Lycii fructus, Polygoni orientalis fructus.*

11. HÉT április 14.

IZOFLAVONOIDOK, ROTENOIDOK, KALKONOK, ANTOCIANINOK

Kursinszki László (Béni Sz.)

Izoflavonoidok: *Ononidis radix, Liquiritiae radix, Soiae semen*

Rotenoidok: *Aspalathi linearis herba*

Kalkonok: *Carthami flos, Helychrysi flos*

Antocianinok és drogjaik: *Myrtilli fructus, Ribes nigri fructus, Vitis viniferae fructus, Calcatrippae flos, Cyani flos, Hibisci sabdariffae flos.*

12. HÉT április 21. CSERZŐANYAGOK

Fejős I. (Kursinszki L.)

Cserzőanyagok bioszintézise, csoportosítása, kémiai szerkezete, biológiai hatása.

Cserzőanyag tartalmú drogok: *Quercus cortex, Galla, Alchemillae herba, Tormentillae rhizoma et radix, Ratanhiae radix, Lythri herba, Epilobii herba, Agrimoniae herba, Cotini folium, Hamamelidis folium et cortex, Rubi idaei folium, Fragariae folium, Sanguisorbae radix.*

Proantocianidinek: *Crataegi folium cum flore et fructus, Vaccinii macrocarpi fructus, Bistortae rhizoma.*

13. HÉT április 28. NAFTOKINONOK, ANTRAGLIKOZIDOK,

NAFTODIANTRONOK, TERPENOFENOLOIDOK

Béni Szabolcs (Böszörményi A.)

Növényi kinonok bioszintézise, biológiai tulajdonságai.

Naftokinon drogok: *Juglandis folium et pericarpium, Lawsoniae herba, Alkanna radix.*

Antraglikozidok farmakológiai hatása és gyógyászati felhasználásuk kérdései.

Antraglikozidokat tartalmazó drogok: *Sennae folium et fructus, Frangulae cortex, Rhei radix, Aloe, Rhamni purshiana cortex, Polygonum cuspidatum rhizoma et radix.*

Naftodiantronok: *Hyperici herba*

Floroglucin-származékok: *Lupuli flos, Filicis maris rhizoma, Koso flos, Kamala*

Kannabinoidok: *Cannabis herba*

14. HÉT május 5. ÉVFOLYAM TESZT

Böszörményi A. (Béni Sz.)

15. HÉT május 12. GOMBÁK

Ványolós A. (Böszörményi A.)